

Prima instanță: V. Boico

Instanța de apel: N. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță

Î N C H E I E R E

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecători

Svetlana Filincova

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cernavca Valeriu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil și încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, s-a admis apelul declarat de Cernavca Valeriu, și s-a casat parțial hotărârea judecătorească Buiucani mun. Chișinău din 09 februarie 2015,

c o n s t a t a t :

La 03 noiembrie 2014 Cernavca Valeriu s-a adresat cu cerere de chemare în instanța de judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova în care a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil, încasarea prejudiciului material în mărime de 2448,31 lei și a prejudiciului moral în mărime de 50000 lei.

În motivarea pretențiilor a reiterat că, la 24 septembrie 2010 a depus la Judecătoria Criuleni cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunal Boșcana, Primarului com. Boșcana, r-nul Criuleni, intervenient accesoriu Întreprinderea Individuală „Cotea Rodica” privind anularea deciziei Consiliului comunal Boșcana nr.05/14 din 12 decembrie 2008 privind permiterea Rodicăi Cotea să activeze în calitate de conducător al Întreprinderii Individuale „Cotea Rodica pe teritoriul comunei Boșcana, și anularea dispoziției Primarului com. Boșcana nr.38 din 15 iunie 2010 privind autorizarea amplasării unității de comerț (gheretă) și permisiunea începerii activității obiectivului Întreprinderii Individuale „Cotea Rodica” începând cu 15 iunie 2010.

Ulterior la 30 septembrie 2010 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Centrului Sănătate Publică Criuleni, intervenient accesoriu Întreprinderea Individuală „Cotea Rodica” privind anularea deciziei medicului-șef sanitar de stat al CSP Criuleni a autorizației sanitare de funcționare nr. 640 din 10 iunie 2010 a obiectivului comercial (ghereta) a Întreprinderii Individuale „Cotea Rodica” din comuna Boșcana, r-nul Criuleni.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2010 pricinile nominalizate au fost conexate într-un singur proces.

Relatează că cauza indicată a fost soluționată prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 15 iulie 2013, prin care pretențiile au fost admise parțial, aceasta fiind menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2014 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2014, astfel încât pricina a fost soluționată în termen de 3 ani și 8 luni.

Considera reclamantul că în acest mod i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a pricinii, iar pe parcursul examinării pricinii i s-a agravat starea sănătății, fiind nevoit să procure unele medicamente din cont propriu, fiindu-i cauzat un prejudiciu material și moral determinat de multiple situații stresante, frustrări și decepționări profunde în calitatea actului de justiție.

Prin hotărârea judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 februarie 2015 s-a admis parțial acțiunea înaintată de Cernavca Valeriu.

S-a constatat încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei.

Cerința privind încasarea sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral s-a respins, considerând simpla constatare a încălcării dreptului prin sine, o satisfacție echitabilă a prejudiciului moral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 s-a respins apelul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

S-a admis apelul declarat de către Cernavca Valeriu, s-a casat parțial hotărârea judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 februarie 2015, și în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care:

S-a admis parțial pretențiile înaintate de către Cernavca Valeriu privind încasarea prejudiciului moral.

S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Cernavca Valeriu prejudiciu moral în mărime de 3000 lei. În rest pretențiile privind încasarea prejudiciului moral s-au respins.

În rest s-a menținut hotărârea judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 februarie 2015.

La 24 martie 2016 recurentul Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, și a hotărârii judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 februarie 2015 solicitând emiterea unei decizii de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că la examinarea cauzei în fond instanța de judecată a întâmpinat dificultăți la examinarea cauzei ce nu depind de voința sa, determinate de comportamentul părților implicate în proces.

Sușține că nu poate fi considerată ca primordială miza pentru reclamant, deoarece instanțele de judecată pe parcursul examinării cauzei au ținut cont de

principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, au creat condiții egale părților pentru exercitarea drepturilor lor.

Invocă că la demersurile de amânare a ședințelor de judecată, reclamantul nu a obiectat, iar conform jurisprudenței CEDO nu îi permite violarea art.6 al Convenției.

Consideră că, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin toate împrejurările care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, nu a apreciat obiectiv, sub toate aspectele probele la dosar, aplicând incorect normele de drept material și procesual. Suma prejudiciului moral acordată de instanța de apel este exagerată.

Relatează că Curtea chiar dacă observă existența unei anumite legături de cauzalitate între durata procedurii și atitudinea reclamantului în cursul procedurii, nu atribuie totuși întreaga răspundere a depășirii termenului rezonabil. Totodată statul nu poate fi culpă pentru prelungirea procedurii atunci când reclamantul a fost la originea acestui lucru, chiar dacă actele reclamantului care au avut ca efect prelungirea procedurii au constat în exercitarea unor drepturi legitime și nu au fost exercitate cu scop dilatoriu, acestea sunt un aspect care nu poate atrage răspunderea statului pentru durata excesivă a procedurii.

Reclamantul nu a demonstrat care este legătura de cauzalitate între încălcare și prejudiciu.

Prin referința depusă la 22 aprilie 2016 Cernavca Valeriu a invocat că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, și procedural, apreciind corect probele administrate, iar suma acordată cu titlu de prejudiciu moral corespunde criteriilor prevăzute de legislația națională.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de comunicare a Curții de Apel Chișinău nr.4432 (f.d.150), nu este indicată data expedierii deciziei motivate în adresa participanților la proces, și nici nu există dovada legală de recepționare, astfel instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul declarat la 24 martie 2016 este depus în termen, potrivit prevederilor art.434 Codul de Procedură Civilă.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.432 alin.(1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art.432 alin.(2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin.(2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Argumentele invocate de către recurent poartă un caracter declarativ, se combat cu probe administrate și nu au suport legal.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova în cererea de

recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Svetlana Filincova

Judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari